

21. Oikeusaputoimisto

Oikeusapulautakuntaan kuuluivat v. 1959 puheenjohtajana oikeusneuvos Gunnar Nybergh, varapuheenjohtajana oikeusneuvosmies Henrik Boehm sekä jäseninä valtiot. tri Ele Alenius ja varatuomarit Eeva Hämäläinen sekä Helvi Sipilä. Kaupunginhallituksen edustajana oli edelleenkin pankinjoht. Eero Harkia.

Lautakunnalla oli vuoden aikana 4 kokousta, joiden pöytäkirjojen pykäläluku oli 32. Kirjelmiä saapui 97 ja lähetettiin 79.

Lautakunta päätti kokouksessaan 26. 6. tiedustella Suomen Asianajajaliitolta, ottaisivatko jotkut sen jäsenistä ajaakseen asioita maksuttomina oikeudenkäynteinä. Samalla päätettiin myös, että vastaus saatetaan oikeusaputoimiston asiakkaiden tiedoksi kiinnittämällä se toimiston odotushuoneen seinälle.

Lautakunta oli katsonut, että oikeusaputoimiston oikeusavustajan ja kahden apulaisoikeusavustajan liittyminen jäseniksi maan yleiseen asianajajayhdistykseen, Suomen Asianajajaliittoon, olisi välttämätöntä. Sen johdosta, että lakimääräinen asianajajayhdistyksen väliaikainen hallitus oli 13. 11. hylännyt oikeusavustajan ja apulaisoikeusavustajien jäsenhakemukset, päätti lautakunta 21. 12. kehottaa ko. henkilöitä valittamaan päätöksestä Helsingin hovioikeuteen.

Oikeusaputoimiston toiminta oli uudelleenjärjestelyn jälkeen päässyt vakiintumaan. Ottaen kuitenkin huomioon kaupungin asukasluvun sekä sen, että kaupunkiin jatkuvasti muuttaa uutta väkeä, ei oikeusaputoimiston henkilökunta pystynyt autamaan läheskään kaikkia sen avun tarpeessa olevia kaupunkilaisia.

Toimiston työmäärä kasvoi edelleen vuoden aikana. Rekisteröityjen uusien asioiden luku lisääntyi jossakin määrin ja entistä useampien asioiden johdosta ryhdyttiin oikeudenkäyntiin. Toimeksiantoja saatiin, paitsi kotimaan kunnallisilta oikeusaputoimistoilta ja oikeusavustajilta, runsaasti myöskin Ruotsin oikeusapulaitoksilta.

Uusia asioita rekisteröitiin kertomusvuonna 1 852 (ed. v. 1 854), edelliseltä vuodelta siirtyi 96 asiaa, joten vuoden aikana käsiteltyjen asioiden lukumäärä yhteensä oli 1 948 (1 901). Asioista oli edelleen suurin osa, 460, työ- ja palkkariitoja, joista sovittiin 250 ja oikeutta käytiin vain 15 asiassa. Sikseen jätetyistä 181 asiasta lienee melkoinen osa sovittu asianomaisten kesken. Uusia avioeroasioita tuli vuoden aikana 321 (ed. v. 286) ja asumuseroasioita 138 (139). Uusia elatusapuasioita oli 199 (185).

Erilaisia asiakirjoja, kirjelmiä ym. laadittiin 2 917 (2 588). Näistä oli hakemuskirjoja 442 (434).

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin vuoden aikana 610 (582) asiassa, joista saatiin pää-

tökseen 498 (434). Näistä voitettiin joko kokonaan tai pääosiltaan 465 (398) ja hävitettiin kokonaan 33 (36).

Maksutonta oikeudenkäyntiä anottiin 241 (258) asiassa. Anomuksista hyväksyttiin 216 (220) ja hylättiin 25 (38).

Vuoden kuluessa esiinnyttiin kaupungin raastuvanoikeudessa 835 (765) kertaa, Helsingin kärjäkunnan kihlakunnanoikeudessa 3 (5) kertaa sekä eri tuomioistuimissa 228 (211) päivänä.

Asiakkaiden käyntejä oli kertomusvuonna 10 865 (11 242 v. 1958 ja 9 983 v. 1957). Eri kuukausien osalle jakaantuivat käynnit seuraavasti:

Kuukausi	Vas- taan- otto- päiviä	Käyntejä		Kuukausi	Vas- taan- otto- päiviä	Käyntejä	
		Kaik- kiaan	Päivää kohden			Kaik- kiaan	Päivää kohden
Tammikuu	25	936	37.4	Heinäkuu	27	825	30.6
Helmikuu	24	989	41.2	Elokuu	26	768	29.6
Maaliskuu	23	976	42.4	Syyskuu	26	957	36.8
Huhtikuu	26	933	35.9	Lokakuu	26	956	36.8
Toukokuu	24	929	38.7	Marraskuu	25	974	39.0
Kesäkuu	25	903	36.1	Joulukuu	25	719	28.8
				Yhteensä	302	10 865	36.0

Käyntien lukumäärä päivää kohden oli siis 36.0 (37.5). Suurin määrä käyntejä yhden päivän osalle oli 71, pienin 1.

Säätynsä, ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittäytyivät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.
Virkamiehiä, vapaiden ammattien harjoittajia ym.	—	2	2
Työnjohtajia, itsenäisiä pienyrittäjiä ym.	49	50	99
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	291	436	727
Apu- ja sekatyöntekijöitä ym.	198	502	700
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia, leskiä, opiskelijoita ym.	61	322	383
Yhteensä	599	1 312	1 911

Käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittäytyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Asumuseroja	143	Työ- ja palkkariitoja	460
Avioeroja	366	Vahingonkorvaus- ja muita saamis-	
Osituksia	13	oikeuteen kuuluvia asioita	128
Elatusapuasioita	216	Tapaturmakorvauksia	41
Muita perheoikeuteen kuuluvia		Veroasioita	131
asioita	28	Erinäisiä kyselyjä, hakemuksia,	
Holhousasioita	15	valituksia ym.	157
Perintö- ja testamenttiasioita	64	Rikosasioita	60
Vuokra-asioita	69	Toimeksiantoja	37
Muita esineoikeuteen kuuluvia		Yhteensä	1 948
asioita	20		

Vireille pannaista jutuista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti käsitellyksi tai kirjoista poistetuksi 1 863, kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	409	Annettu eri viranomaisille	432
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	498	Juttuja, joissa toimisto otti haas-	
Laadittu vain asiakirja	70	teen, mutta ei ajanut perille	27
Annettu neuvoja ja tehty tiedus-		Erinäisistä syistä jätetty sillensä	399
teluja	28		<u>Yhteensä 1 863</u>

Eri viranomaisille jätetyt em. 432 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvanoikeuteen otettuja haasteita, jakaantuivat näiden viranomaisten kesken seuraavasti:

Tasavallan presidentti	4	Rautatiehallitus	2
Oikeuskansleri	4	Vakuutusosasto	32
Valtioneuvosto	24	Valtion tapaturmatoimisto	6
Korkein oikeus	9	Kansaneläkelaitos	23
Korkein hallinto-oikeus	20	Perhe-eläkevirasto	1
Hovioikeudet	30	Helsingin kaupungin:	
Raastuvanoikeudet	10	kaupunginhallitus	63
Kihlakunnanoikeudet	3	maistraatti	16
Lääninhallitukset	122	eri lautakunnat	23
Valtion verotarkastuslautakunnat	13	Evangelis-luterilaisten seurakun-	
Sosiaalilautakunnat	3	tien kirkkohallintokunta	23
Kaupunginvoudit	1		<u>Yhteensä 432</u>

Kirjeitä lähetettiin toimistosta vuoden kuluessa 1 810 (ed. v. 1 784).

Oikeusaputoimiston todelliset menot tilinpäätöksen mukaan olivat 8 252 354 (7 556 446) mk.

Maksuttomasta oikeudenkäynnistä annetun lain nojalla tuomittiin toimiston lakimiehille vuoden aikana asianajopalkkioita 1 574 000 (1 351 500) mk. Muita korvauksia perittiin kaupungille 152 150 mk.